

ISSN 2076–1554

Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

ВГО Українська академія наук

Видавництво «Гілея»

 Гілея

Науковий вісник

Випуск 166 (№ 11)

Філософські науки, Політичні науки

Київ – 2021

Збірник засновано 2004 року. Вихід з друку – щомісячно

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу
масової інформації: серія KB № 22632-12532ПР від 24 квітня 2017 року

Друкується за рішенням:

Вченої ради Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
(протокол № 4 від 25 листопада 2021 р.)

Збірник входить до міжнародних баз

Google Scholar; Index Copernicus (Польща); EBSCO Publishing, Inc. (USA); SIS (Scientific Indexing Services) (USA); InfoBase Index (Індія).

Шеф – редактор:

Андрущенко В. П., д-р філос. наук, проф., член – кор. НАН України, акад. НАПН України
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Головний редактор:

Вашкевич В. М., д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Відповідальна за випуск: Іванець Н. В.**Редакційна рада:**

Андрущенко В. П., д-р філос. наук, проф., член – кор. НАН України, акад. НАПН України
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Вашкевич В. М., д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Зеленков А. І., д-р філос. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)

Колесник В. Ф., д-р іст. наук, проф., член-кор. НАН України (Україна, Київ)

Рафальський О. О., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

Савельєв В. Л., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Солдатенко В. Ф., д-р іст. наук, проф., член-кор. НАН України (Україна, Київ)

Редакційна колегія з філософських наук:

Абасов А. С., д-р філос. наук, проф. (Азербайджан, Баку)

Базалук О. О., д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ)

Вашкевич В. М., д-р філос. наук, проф. (Україна, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Герасимова Е. М., д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Гарбар Г. А., д-р філос. наук, проф. (Україна, Миколаїв)

Дзвінчук Д. І., д-р філос. наук, проф. (Україна, Івано-Франківськ)

Кивлюк О. П., д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Миколайчак А., д-р хабілітований, проф. (Польща, Познань)

Тецлав С., д-р філос. наук, проф. (Польща, Бидгощ)

Редакційна колегія з політичних наук:

Андрусишин Б. І., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Андрюкайтене Р., д-р PhD соціальних наук (менеджмент), (Литва, Маріямполь)

Бабкіна О. В., д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Васильчук С. О., д-р політ. наук, доц. (Україна, Черкаси)

Войналович В. А., д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)

Кізіма С. А., д-р політ. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)

Котигоренко В. О., д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)

Крась І., д-р хабілітований, проф. (Польща, Ченстохов)

Лапина С. В., д-р соц. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)

Остапенко М. А., д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Римаренко С. Ю., д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)

Срогош Т., д-р хабілітований, проф. (Польща, Ченстохов)

Гілея: науковий вісник. – К. : «Видавництво «Гілея», 2021. – Вип. 166 (№ 11). Філософські науки, Політичні науки. – 68 с.

Концепція збірника базується на багатоплановому науковому висвітленні проблем сучасної науки в умовах полікультурного глобалізаційного суспільства. Основні рубрики охоплюють галузі історичних, філософських та політичних наук. Розрахований на фахівців гуманітарних та соціально-політичних наук.

УДК 94 (438)

**ФОРМУВАННЯ
СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПОГЛЯДІВ
АВРААМА ЛІНКОЛЬНА**

**FORMATION OF SOCIO-POLITICAL VIEWS
OF AVRAAM LINCOLN**

Григорук Н. А.,
кандидат історичних наук,
доцент кафедри всесвітньої історії
та релігієзнавства, Тернопільський
національний педагогічний
університет ім. Володимира Гнатюка
(Україна, Тернопіль)
e-mail: n.hryhoruk@ukr.net

Hryhoruk N. A.,
candidate of historical sciences, associate
professor of world history and religious studies,
Ternopil National Pedagogical University
Volodymyr Hnatyuk (Ukraine, Ternopil)
e-mail: n.hryhoruk@ukr.net

Досліджено процес становлення А. Лінкольна як політика, приділивши особливу увагу атмосфері, в якій проходило його дитинство і юність, схарактеризовано найважливіші події його політичної кар'єри до обрання на пост президента США. Метою статті є на основі комплексного і об'єктивного аналізу висвітлити основні напрями становлення А. Лінкольна як політика. Вивчено формування та розвиток поглядів А. Лінкольна на такі ключові проблеми американської суспільно-політичної думки, як інститут рабства, цілісність держави і доля Півдня. У підсумку автор робить висновок, що велике значення на формування суспільно-політичних поглядів Лінкольна зробило його просте походження. А. Лінкольн є ідеальним зразком втілення "американської мрії": перепробувавши багато професій він домогся найвищого поста в американській державі – поста президента. Дослідження ґрунтується на використанні комплексу загальнонаукових, структурно-функціональних та історичних методів.

Ключові слова: Авраам Лінкольн, політик, кар'єра, США, держава.

The process of A. Lincoln's formation as a politician is studied, paying special attention to the atmosphere in which his childhood and youth took place, and the most important events of his political career before his election as President of the United States are characterized. The aim of the article is to highlight the main directions of A. Lincoln's formation as a politician on the basis of a comprehensive and objective analysis. The formation and development of Lincoln's views on such key problems of American socio-political thought as the institution of slavery, the integrity of the state and the fate of the South have been studied. As a result, the author concludes that of great im-

portance for the formation of socio-political views of Lincoln made his simple origin. A. Lincoln is an ideal example of the realization of the "American dream": having tried many professions, he achieved the highest post in the American state - the post of president. The study is based on the use of a set of general scientific, structural-functional and historical methods.

Keywords: Abraham Lincoln, politician, career, USA, state.

Авраам Лінкольн народився 12 лютого 1809 р. в родині неосвічених фермерів Томаса Лінкольна і Ненсі Хенкс, що жили в маленькій дерев'яній хатині на фермі в окрузі Гардин, штат Кентуккі. Він був названий на честь дідуся, якого вбили індіанці. Коли Аврааму було сім років, сім'я переїхала в Індіану, а згодом в Іллінойс. У дев'ять років Авраам втратив матір, після чого його батько одружився з удовою Сарі-Буш Джонстон. Мачуха, мала трьох дітей від першого шлюбу вона вважала, що діти повинні отримати освіту [1, с. 20]. А. Лінкольн став першим в родині, хто навчився писати і рахувати, хоча, за його ж визнанням, він відвідував школу не більше року через необхідність допомагати сім'ї. З дитинства він пристрасився до книг й ночами багато читав при свічці [1, с. 13]. Ще у дитячі роки А. Лінкольном були прочитані Біблія, "Робінзон Крузо", "Історія Джорджа Вашингтона", байки Езопа [2, с. 21].

З ранніх років Авраам допомагав сім'ї в польових роботах, а підрісши, підробляв різноманітними способами на пошті, лісорубом, землеміром і човнярем. Особливо йому добре давалося рубання дров, за що він отримав прізвисько "щепкоруб". Полювання та лову риби А. Лінкольн уникав через свої моральні переконання. Фізично Авраам був набагато більш розвинений, ніж його однолітки [1, с. 15].

Займаючи політичні посади, він дивувався багатьох знанням Священного писання, цитати з якого вставляв у свої промови. Яскравим прикладом є промова А. Лінкольна "Розділений будинок", лейтмотивом якої була неможливість подальшого існування молодшої країни в стані "напіврабства і напівсвободи", згодом ця промова стала хрестоматійною [3, с. 211]. Крім того, А. Лінкольн допомагав сусідам писати листи, відточуючи, таким чином, граматику і стилістику [4, с. 98]. Іноді він ходив за 30 миль в суд для того, щоб послухати виступи адвокатів.

У 1830 р. сім'я А. Лінкольна знову переїхала. А. Лінкольн, ставши повнолітнім, прийняв рішення почати самостійне життя. Він знаходить тимчасову роботу, під час якої йому доводиться проплисти вниз по річці Міссісіпі і побувати в Новому Орлеані, де Лінкольн відвідав ринок рабів і на все життя зберіг неприязнь до рабства [5, с. 21]. Незабаром він оселився в селі Нью-Сейлем, в штаті Іллінойс. Там весь вільний час він присвячував самоосвіті і заняттям з учителем місцевої школи [6, с. 223].

У 1832 р. А. Лінкольн балатувався в члени законодавчих зборів Іллінойсу, але зазнав поразки. Після цього він почав систематично вивчати щось нове. Спочатку А. Лінкольн бажав стати ковалем, але після знайомства з мировим суддею, він взявся за право. В цей же час: він зі своїм компаньйоном намагався заробляти на торговельній крамниці, але справи йшли погано [7, с. 45].

У 1832 р. в Іллінойсі спалахнуло повстання індіанців, які не бажали покидати рідні місця і переселятися на захід, за ріку Міссісіпі. А. Лінкольн вступив в ополчення, був обраний капітаном, але в бойових діях участі не брав. У 1833 р. А. Лінкольн був призначений поштмейстером в Нью-Сейлемі. Завдяки цьому він отримав більше вільного часу, який присвячував різним заняттям. Нова посада дозволяла йому перед відправкою читати газети політичного змісту. Наприкінці 1833 р. А. Лінкольн отримав посаду землеміра. Погодившись на цю роботу, він протягом шести тижнів посилено вивчав “Теорію і практику топографічної справи” Гібсона і “Курс геометрії, тригонометрії та топографії” Флінта [8, с. 81].

Під час проживання в Нью-Сейлемі А. Лінкольну часто доводилося позичати гроші. Своєю звичкою повністю віддавати борги він заслужив одне з найбільш відомих своїх прізвиськ “Чесний Ейб” [9, с. 44].

У 1835 р. А. Лінкольн був обраний у законодавчі збори штату Іллінойс, де приєднався до вігів. Коли А. Лінкольн вступив на політичну арену, президентом США був Ендрю Джексон. А. Лінкольн вітав його опору в політичних діях щодо народу, але не схвалював політики відмови федерального центру від регулювання економічного життя штатів. Після сесії Зборів він ще більш рішуче, ніж раніше, взявся за вивчення права. Вивчившись самостійно, в 1836 р. А. Лінкольн здав іспит на звання адвоката.

У цьому ж році в законодавчих зборах А. Лінкольну вдалося домогтися перенесення столиці штату з Вандель в Спрінгфілд, до якого він у 1837 р. і переїхав. Там разом з Вільямом Батлером об'єднався в фірму “Стюарт і Лінкольн”. Молодий законодавець і адвокат швидко придбав авторитет завдяки своїм ораторським здібностям і бездоганній репутації. Неодноразово відмовлявся брати гонорари у бідних громадян, яких він захищав в суді; їздив в різні кінці штату, щоб допомогти людям у вирішенні складних юридичних питань. Після вбивства видавця аболіціоністської газети в 1837 р., А. Лінкольн виступив з першою принциповою промовою в ліцеї “Молодих людей” в Спрінгфілді, в якій підкреслив цінності демократії, конституції і “спадщини батьків-засновників”.

У 1846 р. А. Лінкольн був обраний членом Палати представників Конгресу від партії вігів. У Вашингтоні, не будучи особливо впли-

вовою фігурою, він, однак, активно виступав проти дій президента в американсько-мексиканській війні, яку вважав невиправданою агресією з боку Сполучених Штатів. Та все ж, А. Лінкольн голосував за виділення Конгресом коштів на армію, на матеріальне забезпечення солдатів-інвалідів, дружин, які втратили чоловіків. Крім того, підтримував вимоги надати виборчі права жінкам. А. Лінкольн співчував аболіціоністам і був противником рабства, але не визнавав крайніх заходів, виступав за поступове звільнення рабів, так як цілісність Союзу ставив вище за свободу негрів [1, с. 20].

Неприйняття популярної американсько-мексиканської війни зашкодило репутації А. Лінкольна в його рідному штаті, і він вирішив відмовитися від переобрання в Палату представників. У 1849 р. А. Лінкольна сповістили, що він призначений секретарем тоді ще території Орегон. Ухвалення пропозиції означало б кінець кар'єри у Іллінойсі, що швидко розвивався тому він відмовився від призначення. А. Лінкольн відійшов від політичної діяльності і в наступні роки займався юридичною практикою, став одним з провідних адвокатів штату, був юрисконсультом залізничної “Ілліноїс Централ”. Протягом 23 років своєї юридичної кар'єри А. Лінкольн брав участь в 5100 справах (за винятком незареєстрованих), разом з партнерами виступав перед Верховним судом штату понад 400 разів [10, с. 225].

25 лютого 1854 р. А. Лінкольн став одним з організаторів Республіканської партії. На початку 1855 р. законодавчі збори Іллінойсу мало не обрали А. Лінкольна в Сенат США. У наступному році він приєднався до республіканців і активно брав участь у передвиборній кампанії їхнього кандидата в президенти Дж. Фрімонта. Хоча цей кандидат програв демократу Дж. Бьюкенену як в Іллінойсі, так і на загальнонаціональних виборах, республіканці Іллінойсу провели своїх представників на виборні посади в штаті. У 1858 р. А. Лінкольн був висунутий кандидатом на місце в Сенаті США. На виборах його суперником був демократ Стівен Дуглас. Дебати між Лінкольном і Дугласом, в ході яких обговорювалося питання про рабовласництво, отримали широку популярність (дехто називав ці дебати суперечкою між “маленьким гігантом” (С. Дуглас) і “великим молокососом” (А. Лінкольн)). Лінкольн виступав проти рабства з моральних міркувань. Він вважав рабство неминучим злом в умовах аграрної економіки Півдня. Намагаючись заперечити аргументи С. Дугласа, який звинувачував свого супротивника в радикалізмі, А. Лінкольн запевняв, що не виступає за надання неграм політичних і цивільних прав. Питання про рабовласництво, на його думку, входило в компетенцію окремих штатів і федеральний уряд не мав конституційного права втручатися в цю проблему. Разом з тим А. Лінкольн твердо виступав проти поширен-

ня рабства на нові території, що підривало основи рабовласництва, бо його екстенсивний характер вимагав просування на неосвоєні землі Заходу.

На виборах переміг Стівен Дуглас, але антирабовласницька промова А. Лінкольна “Розділений будинок”, в якій він обґрунтував неможливість подальшого існування країни в стані “напіврабства і напівсвободи”, широко поширилася в США, створивши її автору репутацію борця проти рабства [8, с. 62-63].

У Конгресі А. Лінкольтн виступав проти американо-мексиканської війни, хоча і проголосував за поставки озброєнь і боєприпасів військам на полі бою. Він оголосив, що ініціює законопроект, який передбачає ліквідацію рабства в окрузі Колумбія, але так ніколи і не здійснив своєї обіцянки. Він також вніс на розгляд ряд “оперативних резолюцій”, які закликали демократичного президента Дж. Полка надати суду докази того, що, вторгшись на територію США, Мексика спровокувала війну. Більшості членів палати представників він запам’ятався, перш за все, своїм виступом проти Л. Каса, кандидатуру якого демократи збиралися висунути на президентських виборах 1848 р. проти кандидата від вігів героя мексиканської війни генерала З. Тейлора.

У жовтні 1859 р. на півдні спалахнуло повстання Джона Брауна, який захопив урядовий арсенал і планував почати повстання рабів на півдні. Загін був блокований військами і винищений. А. Лінкольтн засудив дії Д. Брауна як спробу силового вирішення питання про рабовласництво [11, с. 25].

Помірне уявлення в питанні про рабство визначило обрання А. Лінкольна як компромісного кандидата в президенти від Республіканської партії на виборах 1860 р. Обидві партії, і демократична, і республіканська, вели боротьбу за цінності, які уособлювали кандидати. Особистість А. Лінкольна асоціювалася у американців з працьовитістю, чесністю, соціальною мобільністю [12, с. 69]. Виходець з народу, він був людиною, яка “зробила сама себе”. Авраам, якого вже тоді називали “чесний Ейб”, зробив правильні висновки зі своїх перших невдач компаній. На цей раз він вибудував передвиборчу тактику значно більш грамотно. Вельми цікавим була поведінка А. Лінкольна під час передвиборної кампанії, він не тільки не робив передвиборних поїздок, але і не виступав з передвиборними промовами, зберігаючи повне мовчання зі всіх найважливіших проблем життя країни, надавши ведення агітації іншим республіканським політикам. Однак значну роль у передвиборній кампанії відіграла візуалізація образу кандидата за допомогою фотографій, яких було зроблено безліч. На них А. Лінкольтн поставав в образі навченого життя юриста і політика, представника елітарних верств, і це повинно було самим позитивним чином впливати на

майбутніх виборців. Для цього на передвиборний образ А. Лінкольна накладалися риси найбільш популярних президентів минулого Дж. Вашингтона, Е. Джексона, створюючи опору на архетипи свідомості американців. Для успіху йому було потрібно, щоб Північ активно проголосував, і штаб республіканців приділив цьому питанню дуже серйозну увагу [1, с. 35].

6 листопада 1860 р. участь у виборах вперше перевищила 80% населення. А. Лінкольтну, багато в чому завдяки розколу в Демократичній партії, яка висунула двох кандидатів, вдалося на виборах випередити своїх суперників і стати президентом США і першим від своєї партії. А. Лінкольтн переміг на виборах, в основному, за рахунок підтримки Півночі. У дев’яти південних штатах ім’я А. Лінкольна взагалі не значилося на виборчих бюлетенях та йому вдалося виграти лише в 2 округах з 996 [13, с. 50].

Рабовласницькі штати погрожували відділенням від Союзу в разі перемоги республіканців ще до оголошення результатів виборів. Новий президент повинен був вступити на посаду лише в березні 1861 р. Ще на Різдво, з Союзу вийшла Південна Кароліна.

Потім до неї приєдналися Міссісіпі, Флорида, Алабама, Джорджія, Техас і Луїзіана. На початку лютого 1861 р. штати, що відокремилися проголосили Конфедеративні штати Америки і зробили їх президентом колишнього сенатора і військового міністра Джефферсона Девіса. Пізніше відділилися і приєдналися до Півдня ще чотири штати: Теннесі, Арканзас, Вірджинія і Північна Кароліна. Прикордонні штати Кентуккі, Міссурі, Делавер і Меріленд, де процвітало рабовласництво, довго вагалися, але все ж залишилися в Союзі. В результаті 23 штатам Союзу протистояли 11 штатам Конфедерації [14, с. 92].

23 лютого 1861 р. в спеціальному поїзді А. Лінкольтн прибув до Вашингтона. Під час його інавгурації 4 березня 1861 р. столиця була заповнена військами, які охороняли порядок. У своїй інавгураційній промові він виклав свої політичні погляди і подальші напрямки діяльності своєї адміністрації, однак сказане багатьма була сприйнято скептично [14, с. 30].

Прагнучи запобігти братовбивчій війні, він попередив сепаратистів, що у їхніх руках, його незадоволені співвітчизники. А. Лінкольтн оголосив, що уряд не збирається нападати і конфлікту не буде, якщо вони не нападуть першими. Проте жителі півдня атакували і захопили форт Самтер. А Лінкольтн виявився перед складним вибором. Справа в тому, що конституція США не допускає “незаконного вторгнення збройних сил на землю будь-якого штату або території, під яким би приводом воно не здійснювалось”. Лише через два дні після захоплення форту президент А. Лінкольтн ого-

лосив штати Конфедерації в стані заколоту і звернувся до співвітчизників встати на захисту. Його заклик почули 75 тисяч добровольців. У перші місяці війни А. Лінкольну необхідно було створити армію, флот, відновити дієздатність урядових установ, сконцентрувати всі ресурси для збройної боротьби. У цей період “чесний Ейб” зізнався журналістам: “Моє життя йде на те, щоб не дати шторму забрати мою палатку, і я забуваю кілочки з такою ж швидкістю, з якою буря їх вириває” [2, с. 268].

Так, почалася кровопролитна Громадянська війна. До речі, дотримуючись суворої термінології, Громадянською війною події 1861–1865 рр. зовсім не були, хоча в історію вони ввійшли саме під цією назвою. Громадянська війна – збройна боротьба за державну владу між громадянами однієї країни, а Південь в даній ситуації на загальнодержавну владу і повалення уряду А. Лінкольна зовсім не претендував [6, с. 99].

Таким чином, велике значення на формування суспільно-політичних поглядів А. Лінкольна зробило його просте походження. Народжений в родині бідного фермера, майбутній президент з дитинства був знайомий з проблемами простих людей і, опинившись в кріслі глави виконавчої влади США, був орієнтований на їх рішення. До числа особистих якостей, які дозволили А. Лінкольну досягти таких висот у політиці слід віднести: природну допитливість, відмінну пам'ять, постійний потяг до самоосвіти. Останнє найкраще проявляється в його адвокатській кар'єрі, яка розпочалася з самостійного вивчення права і отримання ліцензії юриста. Не меншу роль відіграло і прагнення до успіху. А. Лінкольн є ідеальним зразком втілення “американської мрії”: перепробувавши професії землеміра, комірника, лісоруба, поштового службовця, він домогся найвищої посади в американській державі – поста президента. Очевидно, що сам життєвий шлях А. Лінкольна працював на нього, забезпечуючи на виборах симпатії величезних мас виборців. І нарешті, А. Лінкольн володів тим, що в сучасній політології називається харизмою. Сучасники згадували, що від нього віяло магнетизмом і енергією, що його зовнішність притягувала до нього людей.

Список використаних джерел

1. Авраам Линкольн. От Французской революции до эпохи модерна с 1789–1914. М.: Арт-родник, 2003.
2. Кормилец А. А., Поршаков С. А. Кризис второй партийной системы США накануне и в годы гражданской войны в США (1840–1865 гг.). М., 1987.
3. Алентьева Т. В. Начало формирования политического образа Авраама Линкольна на Севере. *Межвузовский сборник научных трудов*. Вып.16 / Под ред. С. Ф. Блуменау. Брянск, 2007.
4. Алентьева Т. В. Образ Линкольна на Юге. *Всеобщая история. Современные исследования*.

Межвузовский сборник научных трудов. Вып.12 / Под ред. С. Ф. Блуменау. Брянск, 2003.

5. Иванян Е. А. От Джорджа Вашингтона до Джорджа Буша. М.: Политиздат, 1991.

6. Куропятник Г. П. Распад Союза и начало гражданской войны: мнения, оценки, опасения и надежды северян. *Восприятие США по обе стороны Атлантики*. М., 1997.

7. Алентьева Т. В. Правовые аспекты сецессии американского Юга в 1860 г. *Актуальные проблемы юридической науки. Ученые записки РОССЫ*. Вып.5. Серия: правительство и право / Под ред. В. Н. Сафоновой, С. В. Маньшин. Курск, 2000.

8. Иванов Р. Ф. Авраам Линкольн и Гражданская война в США. М., 1964.

9. Алентьева Т. В. “Политические игры” или манипулирование общественным мнением во время президентских кампаний в США в XIX веке. Феномен игры в культуре и образовании: Материалы Четвертой региональной зимней культурно-антропологической школы молодых ученых “Культура-Образование-Человек” / Под ред. Е. А. Репринцева. Курск, 2003.

10. Лернер М. Развитие цивилизации в Америке. Образ жизни и мнений в Соединенных Штатах сегодня. Пер. с англ. В 2 томах. Т.1. М.: Радуга, 1992.

11. Иванов Р. Ф. Авраам Линкольн и Гражданская война в США. М., 2004.

12. История США. Хрестоматия: руководство для вузов. / Сост. Е. А. Иванянов. М.: Дрофа, 2005.

13. Алентьева Т. В. Проблема конструирования предвыборного имиджа кандидата в президенты США на примере Авраама Линкольна. *Научный журнал “Современные наукоемкие технологии”*. 2009. №6.

14. Инаугурационные речи президентов США от Джорджа Вашингтона до Д. Буша (1789-2001). М., 2001.

References

1. Avraam Linkol'n. Ot Francuzskoj revolyuczii do e'pokhi moderna s 1789–1914. M: Art-rodnik, 2003.
2. Kormilecz A. A., Porshakov S. A. Krizis vtoroj partijnoj sistemy` SShA nakanune i v gody` grazhdanskoj vojny` v SShA (1840–1865 gg.). M., 1987.
3. Alent`eva T. V. Nachalo formirovaniya politicheskogo obraza Avraama Linkol`na na Severe. Mezhevuzovskij sbornik nauchny`kh trudov. Vy`p.16 / Pod red. S. F. Blumenau. Bryansk, 2007.
4. Alent`eva T. V. Obraz Linkol`na na Yuge. Vseobshhaya istoriya. Sovremenny`e issledovaniya. Mezhevuzovskij sbornik nauchny`kh trudov. Vy`p.12 / Pod red. S. F. Blumenau. Bryansk, 2003.
5. Ivanyan E. A. Ot Dzhordzha Vashingtona do Dzhordzha Busha. M.: Politizdat, 1991.
6. Kuropyatnik G. P. Raspad Soyuza i nachalo grazhdanskoj vojny`: mneniya, ocenki, opaseniya i nadezhdy` severyan. Vospriyatie SShA po obe storony` Atlantiki. M., 1997.
7. Alent`eva T. V. Pravovy`e aspekty` seczessii amerikanskogo Yuga v 1860 g. Aktual`ny`e problemy` yuridicheskoy nauki. Ucheny`e zapiski ROSSY`. Vy`p.5. Seriya: pravitel`stvo i pravo / Pod red. V. N. Safonovoj, S. V. Man`shin. Kursk, 2000.
8. Ivanov R. F. Avraam Linkol`n i Grazhdanskaya vojna v SShA. M., 1964.

9. Alent`eva T. V. "Politicheskie igry" ili manipulyrovaniye obshhestvenny`m mneniem vo vremya prezidentskikh kampanij v SShA v XIX veke. Fenomen igry` v kul`ture i obrazovanii: Materialy` Chetvertoj regional`noj zimnej kul`turno-antropologicheskoy shkoly` molody`kh ucheny`kh "Kul`tura-Obrazovanie-Chelovek" / Pod red. E. A. Reprinczeva. Kursk, 2003.

10. Lerner M. Razvitie czivilizaczii v Amerike. Obraz zhizni i mnenij v Soedinenny`kh Shtatakh segodnya. Per. s angl. V 2 tomakh. T.1. M.: Raduga, 1992.

11. Ivanov R. F. Avraam Linkol`n i Grazhdanskaya vojna v SShA. M., 2004.

12. Istoriya SShA. Khrestomatiya: rukovodstvo dlya vuzov. / Sost. E. A. Ivanyanov. M.: Drofa, 2005.

13. Alent`eva T. V. Problema konstruirovaniya predvy`bornogo imidzha kandidata v prezidenty` SShA na primere Avraama Linkol`na. Nauchny`j zhurnal`chik "Sovremenny`e naukoemkie tekhnologii". 2009. №6.

14. Inauguraczionny`e rechi prezidentov SShA ot Dzhordzha Vashingtona do D. Busha (1789-2001). M., 2001.

 ЗМІСТ

ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ

Шавріна І. В. Різноманіття форм прояву релігійності в постсекулярному суспільстві7

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

Андрущенко Т. В., Бондарчук О. Ю., Ковчина І. М., Панченко М. В., Титаренко О. Ю. Особливості підготовки студентів у педагогічному закладі за освітньою програмою «Міжнародна інформація»	10
Бєбик В. М. Парламентаризм і парламентаріологія	15
Григорук Н. А. Формування суспільно-політичних поглядів Авраама Лінкольна	19
Концицка Гражина. Человеческий интеллектуальный капитал в польских организациях/предприятиях: теоретические аспекты. (Людський інтелектуальний капітал в польських організаціях/підприємствах: теоретичні аспекти)	24
Крупеня І. М., Коробова К. П. Вплив глобалізації на активізацію міжнародного тероризму	28
Макаров Г. В. Політичні чинники адміністративно-територіальних реформ у зарубіжних постсоціалістичних державах Європи	33
Мякушко Н. С. Соціальна політика держави: методологія і методи дослідження	43
Петренко В. В. Особливості скандинавської моделі демократії	48
Топкопoh І. V., Yuvkovetska Yu. O., Katerusha O. V. Political advertising as an integral part of the present. (Політична реклама як невід'ємна частина сьогодення)	53
Шелемба М. М., Тесличко М. М. Цифрові тенденції в українській дипломатії: мотивації та можливості	58